

پاسخنامه

دهم انسانی

نرنج بوک

تلاشی در مسیر موفقیت

۱۷ آذر ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۱)	امیرحسین جلالی، آروین حسینی، نریمان فتح‌اللهی، فرشید کریمی، سعید نداف
علوم و فنون ادبی (۱)	عزیز الیاسی پور، مبین حسن‌زاده، سید علیرضا علویان، زینب غلامعلی‌زاده، شیوا نظری
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی، فاطمه صفری، بصیر کریمی
عربی، زبان قرآن (۱)	محمود بادبرین، امیرحسین زارع، سید علیرضا صفوی، مصطفی قدیمی‌نژاد
عربی، زبان قرآن (۱) - سؤال‌های «آشنا»	برگزیده از سؤالات کتاب جامع
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	صفا حاضری، محدثه صفاری، امیرحسین کاروین، زهرا کتیبه
منطق	محمد قاسمی، محمد نادرپور، پارسا وکیلی
اقتصاد	رضا عزیزی، احسان عالی‌نژاد، سیدمحمد مدنی دینانی، سارا معصوم‌زاده
فارسی (۱)	میینا اشرفی، حسن افتاده، حسین پرهیزگار، سعید جعفری، محسن فدایی، مرتضی منشاری
دین و زندگی (۱)	امیرمهدی افشار، محسن بیاتی، مرتضی محسنی‌کیبیر
زبان انگلیسی (۱)	مجتبی درخشان‌گرمی، محسن رحیمی، میلاد رحیمی‌دهگلان، محمدحسین مرتضوی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	آروین حسینی	آروین حسینی	محمد بحیرایی، احسان غنی‌زاده	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	یاسین مهدیان	یاسین مهدیان	الهام محمدی، زینب غلامعلی‌زاده	الناز معتمدی
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی	ریحانه امینی	فاطمه صفری	زهرة قموشی
عربی، زبان قرآن (۱)	آرمین ساعدپناه	آرمین ساعدپناه	سید علیرضا صفوی	لیلا ایزدی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	محدثه صفاری	محدثه صفاری	زهرا دامیار، فاطمه عزیزی	عطیه محلوجی
منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، رامتین کیانی	زهرة قموشی
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	مرتضی عزیزی	الناز معتمدی
فارسی (۱)	شیوا نظری	شیوا نظری	مرتضی منشاری، الهام محمدی	الناز معتمدی
دین و زندگی (۱)	امیرمهدی افشار	امیرمهدی افشار	سکینه گلشنی	زهرة قموشی
زبان انگلیسی (۱)	عقیل محمدی‌روش	عقیل محمدی‌روش	فاطمه نقدی، رحمت‌اله استیری، محدثه مرآتی	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهرا دامیار (اختصاصی) - الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	فاطمه رئیس‌زیدی (اختصاصی) - حبیبه محبی (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی (اختصاصی) - فریبا رئوفی (عمومی)
حروف‌چین و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک (اختصاصی) - فاطمه علی‌یاری (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

پاسخنامہ

دفترچہ اختصاصی

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۲»

(آروین حسینی)

اگر تعداد اسکناس‌های ۵۰۰۰ تومانی را x فرض کنیم، تعداد اسکناس‌های ۲۰۰۰ تومانی برابر $2x$ است، از طرفی تعداد اسکناس‌های ۱۰۰۰ تومانی سه برابر تعداد اسکناس‌های ۲۰۰۰ تومانی است، پس تعداد اسکناس‌های ۱۰۰۰ تومانی برابر $3 \times 2x = 6x$ است.

می‌دانیم مجموع پول‌های جیب حسین ۹۰۰۰۰ تومان است، پس داریم:

$$6x + 2x + x + 5000 = 90000$$

$$\Rightarrow 90000 = 5000x + 4000x + 6000x = 90000$$

$$\Rightarrow 15000x = 90000 \Rightarrow x = \frac{90000}{15000} = 6$$

تعداد کل اسکناس‌ها برابر است با:

$$\left. \begin{array}{l} x = \text{تعداد } 5000 \text{ تومانی} \\ 2x = \text{تعداد } 2000 \text{ تومانی} \\ 6x = \text{تعداد } 1000 \text{ تومانی} \end{array} \right\} \Rightarrow x + 2x + 6x = 9x = 9 \times 6 = 54$$

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸)

۲- گزینه «۱»

(سعیر نراف)

فلش رنگی از یک مثلث و یک مربع تشکیل شده است، پس داریم:

$$S_{\text{مثلث}} = \frac{(2x)(4x)}{2} = 4x^2$$

$$S_{\text{مربع}} = (2x)(2x) = 4x^2$$

$$S_{\text{فلش}} = 4x^2 + 4x^2 = 8x^2$$

$$8x^2 - 3600 = S_{\text{کل}} - S_{\text{فلش}} = S_{\text{مساحت برجسب سفید}}$$

$$240x^2 = 30 \times 8x^2 = \text{هزینه برجسب رنگی}$$

$$160x^2 - 80x^2 = 10 \times (3600 - 8x^2) = \text{هزینه برجسب سفید}$$

$$80x^2 + 36000 = 240x^2 + 36000 - 80x^2 = \text{جمع هزینه‌ها}$$

که باید این هزینه مساوی با ۴۰۰۰۰ باشد، بنابراین:

$$160x^2 + 36000 = 40000$$

$$160x^2 = 4000$$

$$x^2 = 25 \xrightarrow{x > 0} x = 5$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۲)

۳- گزینه «۲»

(سعیر نراف)

روش اول: با توجه به نتایج اتحاد اول داریم:

$$\alpha^2 + \beta^2 = (\alpha + \beta)^2 - 2\alpha\beta = S^2 - 2P$$

$$\Rightarrow \begin{cases} S = \frac{-b}{a} = -3 \\ P = \frac{c}{a} = 1 \end{cases}$$

بنابراین:

$$\alpha^2 + \beta^2 = (-3)^2 - 2(1) = 9 - 2 = 7$$

روش دوم: با استفاده از روش کلی دلتا، ریشه‌های معادله $x^2 + 3x + 1 = 0$ را

به دست می‌آوریم:

$$\Delta = b^2 - 4ac = (3)^2 - 4(1)(1) = 9 - 4 = 5$$

$$\Rightarrow \alpha = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-3 + \sqrt{5}}{2} \Rightarrow \alpha^2 = \left(\frac{-3 + \sqrt{5}}{2}\right)^2 =$$

$$\frac{9 + 5 - 6\sqrt{5}}{4} = \frac{14 - 6\sqrt{5}}{4}$$

$$\Rightarrow \beta = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-3 - \sqrt{5}}{2} \Rightarrow \beta^2 = \left(\frac{-3 - \sqrt{5}}{2}\right)^2 =$$

$$\frac{9 + 5 + 6\sqrt{5}}{4} = \frac{14 + 6\sqrt{5}}{4}$$

حال داریم:

$$\alpha^2 + \beta^2 = \frac{14 - 6\sqrt{5}}{4} + \frac{14 + 6\sqrt{5}}{4} = \frac{28}{4} = 7$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۴- گزینه «۳»

(نریمان فتح‌الهی)

$$x^2 = \text{مساحت مربع به ضلع } x$$

$$4(x+1) = \text{محیط مربع به ضلع } x+1$$

$$x^2 = 4(x+1) + 1 \Rightarrow x^2 = 4x + 5$$

$$x^2 - 4x - 5 = 0 \Rightarrow (x-5)(x+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \text{غ ق ق } -1 \\ \text{ق ق } 5 \end{cases}$$

پس طول ضلع مربع بزرگ‌تر برابر است با:

$$x+1 = 5+1 = 6$$

$$36 = 6^2 = \text{مساحت مربع بزرگ‌تر}$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۳۲)

۵- گزینه «۱»

(امیرمسین پلالی)

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، اگر $\Delta > 0$ باشد، حاصل ضرب دو ریشه از فرمول $\frac{c}{a}$ و حاصل جمع دو ریشه از فرمول $-\frac{b}{a}$ به دست می آید:

$$a = 5, b = -8, c = -4$$

$$\Rightarrow \frac{c}{a} = \frac{-4}{5}$$

$$\Rightarrow -\frac{b}{a} = -\left(-\frac{8}{5}\right) = \frac{8}{5}$$

$$\Rightarrow \frac{8}{5} - \left(\frac{-4}{5}\right) = \frac{12}{5}$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه های ۲۹ تا ۳۲)

۶- گزینه «۲»

(امیرمسین پلالی)

ابتدا مخارج مشترک می گیریم و سپس با ساده کردن معادله، ریشه های معادله صورت سؤال را به روش دلتا محاسبه می کنیم:

$$\frac{(2x-3)(x-1) - (x+2)(x-5) - 4(x-5)(x-1)}{(x-5)(x-1)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{2x^2 - 5x + 3 - x^2 + 3x + 10 - 4x^2 + 4x + 20 - 20}{(x-5)(x-1)} = \frac{-3x^2 + 22x - 7}{(x-5)(x-1)} = 0$$

$$\Rightarrow 3x^2 - 22x + 7 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{مقایسه با فرم استاندارد}} a = 3, b = -22, c = 7$$

$$ax^2 + bx + c = 0$$

$$\Rightarrow \Delta = b^2 - 4ac = 484 - 84 = 400$$

$$x = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{22 + 20}{6} = 7$$

$$x = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{22 - 20}{6} = \frac{1}{3}$$

$$\text{ریشه ها} = 7 - \frac{1}{3} = \frac{20}{3}$$

(معادله های شامل عبارت های گویا، صفحه ۳۵)

۷- گزینه «۲»

(فرشید کریمی)

ریشه معادله در خود معادله صدق می کند؛ در نتیجه:

$$\xrightarrow{x=2} \frac{2(2)+4}{(2)-1} + \frac{(2)-k}{(2)+1} = \frac{1-4(2)}{(2)^2-k}$$

$$\Rightarrow 8 + \frac{2-k}{3} = \frac{-7}{4-k} \xrightarrow{\times 3(4-k)} 3(4-k)8 + (4-k)(2-k) = 3(-7)$$

$$96 - 24k + 8 - 6k + k^2 = -21$$

$$\xrightarrow{\text{معادله را بر حسب فرم استاندارد مرتب می کنیم.}} k^2 - 30k + 125 = 0$$

$$\text{حاصل جمع ریشه ها} = S = -\frac{b}{a} = \frac{-(-30)}{1} = 30$$

$$\text{حاصل ضرب ریشه ها} = P = \frac{c}{a} = \frac{125}{1} = 125$$

$$P \text{ و } S = P - S = 125 - 30 = 95$$

(معادله های شامل عبارت های گویا، صفحه های ۳۳ تا ۳۸)

۸- گزینه «۱»

(نریمان فتح الهی)

در ابتدا یک بین ۶ نفر تقسیم شده است، با کم شدن m نفر از این جمع، یک بین $6-m$ نفر تقسیم می شود. در حالت اول، به هر فرد $\frac{1}{6}$ و در

حالت دوم، $\frac{1}{6-m}$ سهم می رسد، پس داریم:

$$\frac{1}{6-m} - \frac{1}{6} = \frac{1}{3} \rightarrow \frac{1}{6-m} = \frac{1}{6} + \frac{1}{3} = \frac{1}{2}$$

$$\rightarrow 6-m = 2 \rightarrow m = 4$$

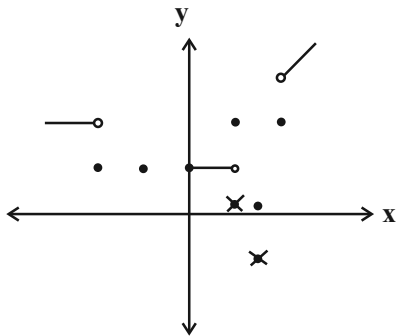
پس ۴ نفر باید کم شود.

(معادله های شامل عبارت های گویا، صفحه ۳۷)

۹- گزینه «۲»

(سعید نراف)

نمودار مختصاتی در صورتی تابع است که هیچ دو نقطه ای روی خطی که موازی محور y ها باشد قرار نگیرند، بنابراین طبق نمودار باید حداقل ۲ نقطه حذف شود.

(مفهوم تابع، صفحه های ۴۴ تا ۴۹)

۱۰- گزینه «۲»

(امیرمسین پلالی)

اگر مؤلفه های اول دو زوج مرتب برابر باشند، پس مؤلفه های دومشان نیز باید برابر باشند تا رابطه تابع باشد:

$$m^2 - 11 = 5 \Rightarrow m^2 = 16 \rightarrow m = \pm 4$$

اگر $+4$ را جایگذاری کنیم، تمام مؤلفه های اول برابر می شوند؛ در حالی که مؤلفه های دوم متفاوتند، بنابراین فقط -4 قابل قبول است.

(مفهوم تابع، صفحه ۴۹)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- گزینه ۳»

(سیدعلیرضا علویان)

الف) آثار ادبی منشور و منظوم زبان فارسی میانه پهلوی از بین رفته است؛ اما ترجمه‌های آن موجود است.

ب) زبان فارسی میانه پارتی، در شمال و شمال شرق متداول بوده است.

ج) فارسی دری (نو) نخستین صورت زبان فارسی در برابر نفوذ عناصر عرب بوده است.

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۱۲- گزینه ۳»

(عزیز الیاسی پور)

«ب» اشتباه است؛ نام صحیح این سلسله، سامانیان است، نه ساسانیان.

«د» اشتباه است؛ چون پدر شعر فارسی، رودکی است، نه عنصری.

«ه» اشتباه است؛ چون شعر غنایی با رودکی و شهید بلخی استحکام یافت.

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳)

۱۳- گزینه ۲»

(عزیز الیاسی پور)

ابوعلی بلعمی، هم‌زمان با ترجمه کتاب «تاریخ الرّسل و الملوک»، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران بر آن افزود و هم‌چنین مطالبی را از اصل تاریخ طبری حذف کرد و آن را به شکل تألیف مستقلی درآورد.

بنابراین، نمی‌توانیم این اثر را ترجمه صرف «تاریخ الرّسل و الملوک» بدانیم.

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۴- گزینه ۱»

(زینب غلامعلی زاده)

بیت فاقد تشبیه است. / تلمیح: اشاره به ماجرای حضرت یوسف و حضرت یعقوب / تکرار: واژه «پیرهن»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: بیت فاقد تشبیه است. / بیت به امی بودن پیامبر اسلام (ص) تلمیح دارد. / بیت فاقد تکرار است.

گزینه «۳»: تشبیه: دل چون تنور / تلمیح: به ماجرای حضرت نوح و نزول عذاب الهی اشاره دارد. / بیت فاقد تکرار است.

گزینه «۴»: تشبیه: «شکرلب»: لب یار، مانند شکر است. / فاقد تلمیح / تکرار: واژه «عشوه»

(بیان و بریع، ترکیبی)

۱۵- گزینه ۴»

(سیدعلیرضا علویان)

در هر دو بیت «ب» و «د»، واج‌آرایی مصوت کوتاه «ب» یافت می‌شود (خیال خام پلنگ من - چرخ بلند جاهل بیدادگر).

بیت «الف» دارای واج‌آرایی صامت «ش» و بیت «ج»، دارای واج‌آرایی صامت «ش» است.

(بریع لفظی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۶- گزینه ۴»

(شیوا نظری)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: -U-/--U-/--U-

گزینه «۲»: -U-U/-U--/-U--/-U--

گزینه «۳»: -U-/U--U/U-U-/U--

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۷ تا ۵۰)

۱۷- گزینه ۱»

(شیوا نظری)

علامت هجایی بیت صورت سؤال به شکل زیر است:

گر	مو	ی	من	چُن	شِب	ر	شد
-	-	U	-	-	-	U	-

از	شُو	ق	مُر	ذَن	پِی	ر	شد
-	-	U	-	-	-	U	-

من	آ	ر	دَم	گَن	دَم	ن	یم
-	-	U	-	-	-	U	-

چَن	آ	مَ	دَم	دَر	آ	بِی	یا
-	-	U	-	-	-	U	-

هجاهای کشیده: «شیر»، «پیر» و «آر»

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۷ تا ۵۰)

۱۸- گزینه ۱»

(مبین حسن زاده)

گزینه «۱» آهنگی شاد دارد و فاقد هجای کشیده است. تقطیع بیت:

این ة م دل / بن دی ی خو / بی ت را

موضی ع نا / زس ت غ رو / ری ص نم

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: آهنگ شاد دارد و دارای دو هجای کشیده: «روی» و «عقل»

گزینه «۳»: دارای آهنگی شاد و دارای سه هجای کشیده است.

هجاهای کشیده ← «تست» در ترکیب «من است»: دو بار «راز» در کلمه دراز

گزینه «۴»: دارای آهنگی غمگین است و چهار هجای کشیده دارد.

هجاهای کشیده ← «فیست» در صافیست/ «جام»/ «لعل»/ «فام»

(موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۹- گزینه ۱»

(شیوا نظری)

با توجه به اینکه در بیت، پند و نصیحتی دیده نمی‌شود، نمی‌توان آن را در زمره ادبیات تعلیمی دانست.

نوع ادبی این بیت، «غنایی» است.

موارد سایر گزینه‌ها درست می‌باشد.

(مبانی تحلیل متن، بریع، موسیقی شعر و مفهوم، ترکیبی)

۲۰- گزینه ۲»

(سیدعلیرضا علویان)

هر دو بیت تأکید دارند بر این که تنها انسان رنج‌کشیده احوال فرد رنجور را می‌فهمد و به نوعی هم می‌توان گفت که فرد بی‌خبر از عشق، نمی‌تواند مشکلات و رنج‌های عاشق را درک کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تحمل سختی‌های عشق

گزینه «۳»: فداکاری و جان‌بازی در عشق

گزینه «۴»: پرهیز از دیدگاه ظاهری و توجه به باطن

(مفهوم، صفحه ۲۳)

جامعه‌شناسی (۱)

۲۱- گزینه ۱»

(کتاب آبی)

- عضویت اعضای موجودات زنده و روابط و ساختار آن‌ها تکوینی است، یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آیند و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کنند.

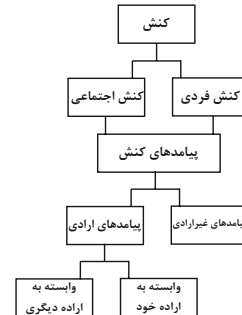
- اعضا برای تأمین هدف مشترک خود از چینش و نظم مناسب برخوردارند.

- اعضا برای حفظ حیات موجود زنده در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.

(پهوان اجتماعی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۲۲- گزینه ۲»

(بصیر کریمی)

برخی از پیامدهای کنش به اراده افراد انسانی بستگی ندارند. به همین دلیل به آن‌ها «پیامدهای غیرارادی» می‌گویند. این دسته از پیامدها، کنش نیستند که لازم باشد کنش‌گری آن‌ها را اراده کند؛ بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند.

(کنش‌های ما، صفحه‌های ۷ و ۸)

۲۳- گزینه ۳»

(بصیر کریمی)

تشریح موارد نادرست:

- پیامدهای غیرارادی کنش به اراده انسان وابسته نیستند.

- کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آن‌ها انجام می‌شود کنش اجتماعی نیستند.

- آدابی که مراعات می‌شود، محصول پدیده‌های اجتماعی اطراف ماست که به صورت فرصت و محدودیت پیش‌روی ما قرار می‌گیرد.

(ترکیبی، صفحه‌های ۷، ۱۱ و ۱۲)

۲۴- گزینه ۳»

(ریحانه امینی)

- به بخش‌هایی که امکان تغییر بیشتری دارند و نقش حیاتی و اساسی ندارند، «لایه‌های سطحی جهان اجتماعی» می‌گویند.

- وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، «نهادهای اجتماعی» آشکار می‌شوند.

- «خانواده، تعلیم و تربیت، سیاست و اقتصاد» از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی‌اند.

(ایزا و لایه‌های پهوان اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

۲۵- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «جامعه‌شناسانی که نگاه تک‌خطی دارند، معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یک نوع موجود زنده‌اند.

گزینه ۲: «مردم‌شناسان براساس دیدگاه عرضی، از جهان‌های اجتماعی متفاوت هم‌چون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.

گزینه ۴: «در دیدگاه عرضی، جهان‌های اجتماعی مختلف با حفظ هویت خود، با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند.

(پهوان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۲۶- گزینه ۲»

(ریحانه امینی)

- سازمان ثبت احوال: کلان و عینی

- مدادی که سارا برای خواهرش خریده: خرد و عینی

- آزادی اجتماعی: کلان و ذهنی

- تصور معلم از نوع چیدمان کلاس: خرد و ذهنی

(ایزا و لایه‌های پهوان اجتماعی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲۷- گزینه ۲»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

الف) پدیده‌هایی مانند ترافیک، پدیده‌های اعتباری هستند که متعلق به جهان اجتماعی و درون آن می‌باشند.

ب) بنا کردن انبار و سیلو برای جلوگیری از خشکسالی، به تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی اشاره دارد.

(ترکیبی، صفحه‌های ۲۶، ۲۷ و ۴۱)

۲۸- گزینه ۴»

(کتاب آبی)

- «تربیت‌پذیر بودن انسان» در زمره عقاید است و عقاید در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی قرار دارد.

- تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و هم‌چنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها سبب پیدایش جهان‌های مختلف مثل آپاراتاید می‌شود.

- مفاهیم محوری جامعه جاهلی یعنی لایه‌های عمیق آن، شرک و بت‌پرستی و نگاه نژادی و قبیله‌ای بود.

(ترکیبی، صفحه‌های ۳۵، ۴۰ و ۴۱)

۲۹- گزینه ۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس از این جمله‌اند.

(پهوان‌های اجتماعی، صفحه ۴۲)

۳۰- گزینه ۴»

(کتاب آبی)

- باور و اعتقادی که انسان، نسبت به اصل جهان و جایگاه انسان در آن دارد و تفسیری که او از زندگی و مرگ خود دارد، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی‌اند. جامعه‌ای که جهان را محدود به زندگی دنیا می‌کند و دل به این جهان می‌سپارد، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای خود را متناسب با آن شکل می‌دهد.

- نمادها از آشکارترین و سطحی‌ترین پدیده‌های اجتماعی هستند.

(ایزا و لایه‌های پهوان اجتماعی، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

عربی زبان قرآن (۱)

۳۱- گزینه ۲

(سیر علیبرضا صفوی)

«کان ... أغلق ... و أطفأ»: بسته بود و خاموش کرده بود (رد گزینه‌های «۱» و «۳» / «جاء... ب»: آوردند (رد گزینه‌های «۱» و «۳» / «المكان المخصوص»: مکان مخصوص (رد گزینه «۴»).

نکته مهم درسی:

«كَانَ + فعل ماضی: ماضی بعید»

(ترجمه)

۳۲- گزینه ۲

(کنکور سراسری ریاضی ۹۸)

«دقائق المسابقة الانتهائية»: دقائق پایانی مسابقه / «أحسست بقوة عجيبة»: قدرت عجیبی احساس کردم / «فی نفسی»: در خود / «سبقت أصدقائي»: از دوستانم پیشی گرفتم / «بسرعة»: به سرعت

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الانتهاية» صفت «دقائق» است و باید به شکل «دقائق پایانی» ترجمه شود. - ضمیر «ی» در «أصدقائي» در ترجمه لحاظ نشده است.
گزینه «۳»: «بود که» و «چون» در ترجمه اضافی است!
گزینه «۴»: «الانتهاية» (مانند گزینه «۱»). - «بود که» در ترجمه اضافی است!

(ترجمه)

۳۳- گزینه ۳

(امیرحسین زارع)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تنکسر» از باب «انفعال» است و افعال باب «انفعال» لازم هستند؛ پس باید به صورت لازم ترجمه شود (شکسته می‌شود) نه متعدی! - «خود» در ترجمه اضافی است.
گزینه «۲»: «کانوا... یظلمون»: ظلم می‌کردند.
گزینه «۴»: «هناک: آنجا» اسم اشاره برای مکان دور است نه نزدیک!

نکته مهم درسی:

«كَانَ + فعل مضارع: ماضی استمراری»

(ترجمه)

۳۴- گزینه ۳

(سیر علیبرضا صفوی)

«بیشتر از»: أكثر من (رد گزینه «۴») / «نصف دانش‌آموزان»: نصف الطّلاب - خمسين فی المئة الطّالبات (رد گزینه «۴») / «در ساعت ۹:۲۰ دقیقه»: فی السّاعة التاسعة وعشرین دقيقة (رد سایر گزینه‌ها) / «به کتابخانه رفتند»: ذهب الی المكتبة (رد گزینه «۱»).

نکات مهم درسی:

- زمانی که فاعل بعد از فعل به صورت جمع بیاید، فعل در ابتدای جمله باید به شکل مفرد آورده شود.
- معبود اعداد ۱۱ تا ۹۹ به صورت مفرد می‌آید؛ پس «عشرین دقائق» در گزینه‌های «۲» و «۴» اشتباه است!

(تعریب)

ترجمه متن درگ مطلب:

شهر یاسوج یکی از زیباترین شهرهای گردشگری کشورمان است که در جنوب غربی کشور و در دامنه قلّه دنا قرار دارد و درختان بلوط آن را احاطه می‌کند و دارای آبشارهای زیبا و مکان‌های گردشگری بسیار زیباست.

بنابراین هر ساله گردشگران را از سراسر ایران به سوی خود جذب می‌کند، رویش گیاهان در فصل بهار و افتادن برگ‌های درختان در پاییز مناظر فوق‌العاده‌ای به شهر می‌دهد، در اطراف شهر یاسوج خانه‌هایی به شکل پلکان‌ها یافت می‌شود و هر خانه یک باغ اختصاصی آن را احاطه می‌کند و رودخانه از مرکز شهر جریان دارد و این رودخانه یکی از زیباترین رودخانه‌ها در ایران به شمار می‌رود. این شهر زیبا به سرزمین چهار فصل شناخته می‌شود.

۳۵- گزینه ۴

(معمور باربرین - یاسوج)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شهر یاسوج زیباترین شهر گردشگری کشورمان است (یکی از زیباترین شهرهای گردشگری کشورمان است!).

گزینه «۲»: رودخانه‌هایی که از مرکز شهر یاسوج عبور می‌کند بسیار زیبا هستند (یک رودخانه عبور می‌کند!).

گزینه «۳»: برای همه خانه‌ها اطراف شهر یاسوج (صرفاً) یک باغ وجود دارد (هر خانه یک باغ اختصاصی در اطراف خود دارد!).

گزینه «۴»: شهری که بر دامنه قلّه دنا قرار دارد به عنوان سرزمین چهار فصل شناخته می‌شود.

(درگ مطلب)

۳۶- گزینه ۲

(معمور باربرین - یاسوج)

«رویش گیاهان در فصل مناظر فوق‌العاده‌ای به شهر می‌دهد.» با توجه به معنای عبارت باید از عدد ترتیبی استفاده شود. (رد گزینه‌های «۱» و «۳») و چون «الفصل» مذکر هست؛ پس باید صفت آن هم مذکر باشد (رد گزینه «۴»).

(درگ مطلب)

۳۷- گزینه ۴

(معمور باربرین - یاسوج)

«چرا هر ساله مسافران از کل کشور به سوی یاسوج می‌آیند؟»

با توجه به متن:

زیرا دارای مکان‌های گردشگری بسیار زیبایی هست.

(درگ مطلب)

عربی، زبان قرآن (۱) - سؤال‌های «آشنا»

۳۸- گزینه «۳»

(مصطفی قریمی نژاد)

«گردباد»: بادی شدید است که غبار را بالا می‌برد مانند ستون به سوی آسمان و جمعش: «عصور» است. (اشتباه)

جمع «الإعصار» به صورت «الأعاصیر» صحیح است نه «عصور»!

ترجمه عبارات سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شهروند: کسی است که با ما در یک شهر زندگی می‌کند.

گزینه «۲»: پیشنهاده: دادن راه‌حل و بیان روشی برای انجام کاری است.

گزینه «۴»: کولر: دستگاهی است برای رهایی از گرمای تابستان.

(واژگان)

۳۹- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا صفوی)

در این گزینه «تدریس» مضاف، «المعلم» مضاف‌الیه و «الجديد» صفت است و هیچ اسمی هم مضاف و هم موصوف نیست.

در گزینه «۱» «جذوة»، در گزینه «۲» «عباد» و در گزینه «۳» «شباب» هم

مضاف و هم موصوف هستند.

نکته مهم درسی:

ترکیب وصفی اضافی در عربی به دو شیوه زیر می‌آید:

«اسم بی «ال» + ضمیر متصل + اسم «ال» دار»

«اسم بی «ال» + اسم معرفه + اسم «ال» دار»

(قواعد) (ترکیب اسمی)

۴۰- گزینه «۴»

(امیرحسین زارعی)

صورت سؤال فعل ثلاثی مزیدی را می‌خواهد که به مفعول نیازی نداشته باشد (لازم باشد).

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سأذهب»: خواهام رفت» لازم است؛ اما از ریشه «ذهب» می‌باشد و ثلاثی مجرد است.

گزینه «۲»: «يجلسون»: می‌نشینند» لازم است؛ اما ریشه آن «جلس» می‌باشد و ثلاثی مجرد است.

گزینه «۳»: «يحترم»: احترام می‌گذارد» ثلاثی مزید است؛ اما لازم نیست و نیاز به مفعول دارد.

گزینه «۴»: «سيتخرجون»: دانش‌آموخته خواهند شد» هم لازم است و هم ثلاثی مزید از باب «تفعل» است. (غالب افعال باب «تفعل» لازم هستند).

(قواعد) (ثلاثی مہر و مزید)

۴۱- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

«نحن قادرون علی وصف»: ما می‌توانیم توصیف کنیم / «تلك الشجرة»: آن

درخت (رد گزینه «۲») / «ذات الغصون النضرة»: دارای شاخه‌های تر و تازه

(رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «لا نستطيع»: نمی‌توانیم (رد گزینه‌های «۱ و ۴») /

«خالقها»: خالقش، آفریننده آن

(ترجمه)

۴۲- گزینه «۴»

(کتاب جامع)

«لايصدق»: باور نمی‌کنند (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «التاس»: مردم / «المراء

الذی»: انسانی که (رد گزینه «۳») / «لا يصدق»: راست نمی‌گوید (رد

گزینه‌های «۱ و ۲») / «لا يعتمد»: اعتماد نمی‌کند / «أحد»: کسی، هیچ‌کس

(رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «عليه»: بر او، به او

(ترجمه)

۴۳- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

«كانَ يَنْصَحُنَا ... و يَقُولُ (ماضی استمراری)»: ما را نصیحت می‌کرد ... و

می‌گفت (رد گزینه «۱») / «أبونا»: پدر ما (رد گزینه «۴») / «يحبُّ علی کلّ

المواطنين»: بر همه (تمام) شهروندان واجب است که ... / «أن يستفيدوا»:

استفاده کنند (رد گزینه «۳») / «من المرافق العامة»: از تأسیسات عمومی

(رد گزینه «۳») / «بشكل مناسب»: به شکل مناسبی، به شکلی مناسب (رد

گزینه «۱») / «يتعاونوا معاً»: با هم همکاری (همیاری) کنند (رد گزینه‌های

«۳ و ۴») «همه» اضافی است)) / «علی محافظه علیها»: بر محافظت

(مراقبت، نگهداری) از آن‌ها

نکته مهم درسی:

«كانَ + فعل مضارع: ماضی استمراری» (دقت کنید که «كانَ» می‌تواند بر

چندین فعل مضارعی که بعد از آن می‌آیند، تأثیر بگذارد.)

(ترجمه)

۴۴- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

ترجمه صحیح گزینه «۱»: «نه، متأسفانه، تاکنون به ایران مسافرت نکرده‌ام.»

(ترجمه)

۴۵- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

در روز سه‌شنبه: «فی یوم الثلاثاء» (رد گزینه‌های «۲ و ۴») / ششمین صفحه: «الصَّفْحَةُ السَّادِسَةُ» (رد گزینه‌های «۲ و ۴») / از کتاب شیمی: «من کتاب الکیمیا» (رد گزینه «۳») / «در بیست دقیقه»: فی عَشْرینَ دَقِيقَةً (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / خواندم: «قرأت» (رد گزینه «۳»)

(تعریب)

۴۶- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

«زمستان»: هوا در آن سرد است و در این فصل فقط باران می‌بارد! (در این فصل فقط باران نمی‌بارد؛ ممکن است برف، تگرگ و .. ببارد).

نکته مهم درسی:

«أیامُ الأسبوعِ»: روزهای هفته: «السَّبْتُ»: شنبه، «الأحدُ»: یکشنبه، «الإثنينُ»: دوشنبه، «الثَّلاثاءُ»: سه‌شنبه، «الأربعاءُ»: چهارشنبه، «الخمیسُ»: پنجشنبه، «الجمعةُ»: جمعه / «فصولُ السَّنةِ»: فصل‌های سال: «الرَّبیعُ»: بهار، «الصَّیْفُ»: تابستان، «الخَرِیفُ»: پاییز، «الشَّتاءُ»: زمستان

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «چهارشنبه» روز پنجم از هفته است و بعدش پنجشنبه است!
گزینه «۲»: «شاخه»: جزئی از درخت است که میوه‌ها و برگ‌ها روی آن می‌رویند!
گزینه «۴»: «پاره آتش، اخگر»: تکه‌ای از آتش است و مترادف آن «پاره آتش» است!

(واژگان)

۴۷- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

ترجمه عبارت گزینه «۳»: هرکس دشمنی بکارد (کاشت)، زیان درو می‌کند (درو کرد) = دنیا مزرعه آخرت است؛ یا گندم از گندم بروید، جو ز جو. در سایر گزینه‌ها به دریافت پاداش کار نیک اشاره شده است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به کسی که در زمین است رحم کن تا کسی که در آسمان است به تو رحم کند.
گزینه «۲»: هرکس نیکی بیاورد، ده برابر امثال آن برایش هست.

(مفهوم)

۴۸- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

فعل «تستلمان» صیغه دوم شخص مثنی مذکر و مؤنث و یا سوم شخص مثنی مؤنث است و با ضمیرهای «أنتما» و «هما» تناسب دارد؛ نه ضمیر «أنتم»!

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: فعل «إِسْتَرْجَعُوا» فعل ماضی برای صیغه سوم شخص جمع و مذکر است و با ضمیر «هم» تناسب دارد.

گزینه «۳»: فعل «لَا أَنْتَظِرُ» فعل مضارع برای اول شخص مفرد است و با ضمیر «أنا» تناسب دارد.

گزینه «۴»: فعل «سَتَسْتَعْلِمِينَ» فعل مستقبل برای دوم شخص مفرد مؤنث است و با ضمیر «أنتِ» تناسب دارد.

(قواعد) (انواع فعل)

۴۹- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

معدود اعداد ۳ تا ۱۰ به صورت جمع و مجرور می‌آید. در این گزینه معدود عدد «سبعة: هفت» (أفراد) به شکل جمع آمده و صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: با توجه به معنای عبارت به عدد اصلی نیاز داریم (الإثنتان).

گزینه «۳»: با توجه به معنای عبارت به عدد ترتیبی نیاز است و باید به صورت «الإین الثَّالِثُ» باشد.

گزینه «۴»: با توجه به معنای عبارت، باید از عدد اصلی (أربعة) استفاده شود؛ چرا که می‌خواهیم «مجالات» را بشمریم.

(قواعد) (اعداد)

۵۰- گزینه «۴»

(کتاب جامع)

فعل «خاف» متعدی است و «العقاب» مفعول و منصوب است.

در بسیاری از مواقع، برای یافتن فعل متعدی، به جای این‌که درگیر معنا کردن عبارت شویم، به دنبال مفعول می‌گردیم، فعلی که مفعول داشته باشد، حتماً متعدی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فعل «سافرتُ: سفر کردم» لازم است.

گزینه «۲»: فعل «بقي: ماند» لازم است.

گزینه «۳»: فعل «یتکاملُ: کامل می‌شود» لازم است.

نکته مهم درسی: افعال باب «تفاعل» غالباً لازم هستند و مفعول نمی‌گیرند (به استثنای فعل «تناول: خورد» که متعدی است).

(قواعد) (ثلاثی مبهّر و مزید)

تاریخ (۱)

۵۱- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

هدف علم تاریخ، شناخت و آگاهی از زندگی اجتماعی در گذشته است که شامل تمامی جنبه‌های فکری، مذهبی، سیاسی، نظامی، اقتصادی، علمی، حقوقی و هنری می‌شود.

هرودت، در گزارش رویدادهای مربوط به ایران، خواسته یا ناخواسته، دچار لغزش‌ها و گاه غرض‌ورزی‌هایی شده است.

(تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۲ و ۴)

۵۲- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

امروزه از نقشه‌های تاریخی برای ارائه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جمعیتی و دیگر جلوه‌های حیات اجتماعی انسان در گذشته استفاده می‌شود.

یکی از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است.

(تاریخ؛ زمان و مکان، صفحه ۱۸)

۵۳- گزینه «۳»

(مهرته صفاری)

اشیایی که از داخل گورهای باستانی یافت شده و همچنین شیوه تدفین مردگان و معماری و مصالح آرامگاه‌ها، اطلاعات ارزنده‌ای را درباره نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی جوامع گذشته ارائه می‌دهند.

(باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۵۴- گزینه «۱»

(مهرته صفاری)

در عصر نوسنگی، انسان علاوه بر این‌که فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری، ظروف گلی تولید کرد و با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد.

(پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه ۳۳)

۵۵- گزینه «۴»

(مهرته صفاری)

صنعتگران سومری علاوه بر مهارت در سفالگری، در ساخت ابزار و جنگ‌افزارهای مفرغین نیز ماهر بودند.

(پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه ۳۶)

۵۶- گزینه «۱»

(امیرحسین کاروین)

در حدود ۱۵۰۰ ق.م، زمانی که تمدن سند رو به انحطاط نهاده بود، دسته‌هایی از اقوام آریایی از سمت شمال غرب وارد هند شدند. آریاییان که مردمانی جنگجو و دارای اسب و ارابه بودند، به تدریج بر بخش‌های شمال هند مسلط شدند و قدرت و نفوذ خود را تا نواحی مرکزی آن کشور گسترش دادند. نواحی استوایی و مرطوب جنوب هند، زیر سلطه مهاجران آریایی درنیامد و قومی تیره‌پوست، موسوم به دراویدی‌ها تا قرن‌ها در آنجا به زندگی مستقل خود ادامه دادند.

(هنر و مین، صفحه ۴۳)

۵۷- گزینه «۳»

(امیرحسین کاروین)

با انتشار خبر مرگ اسکندر، یکی از فرماندهان هندی به نام «چندرا گوپتا» بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت. او با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، «سلسله موریان» را بنیان گذاشت.

(هنر و مین، صفحه ۴۵)

۵۸- گزینه «۲»

(امیرحسین کاروین)

سلسله هان بعد از فرمانروایی چین، با گسترش قلمرو خود از سمت جنوب و غرب، با کشورها و تمدن‌های دیگر از جمله ایران ارتباط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برقرار کرد.

(هنر و مین، صفحه ۴۸)

۵۹- گزینه «۲»

(امیرحسین کاروین)

تشریح عبارات نادرست:

«الف»: مینوسی‌ها قبل از میسنی‌ها شهرهایشان را پایه‌گذاری کرده بودند.

«ج»: میسنی‌ها طایفه‌های بیابان‌گرد و مینوسی‌ها قومی دریانورد بودند.

(یونان و روم، صفحه ۵)

۶۰- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

فلسفه یونان، تأثیر زیادی بر فیلسوفان مسلمان به‌ویژه فیلسوفان ایرانی مانند فارابی و ابن‌سینا گذاشته است.

(یونان و روم، صفحه ۵۴)

جغرافیای ایران

۶۱- گزینه «۱»

(صفا هاضری)

واژه جغرافیا، که برای اولین بار توسط اراتوستن دانشمند یونانی ارائه شد، شامل کلمات GEO (زمین) و GRAPHY (ترسیم و توصیف) است، او جغرافیا را «علم مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان تعریف می‌کند».

(جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۲)

۶۲- گزینه «۴»

(صفا هاضری)

عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو گونه است: درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها و نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها.

احداث قنات در قصبه گناباد خراسان رضوی با توجه به کم‌آبی و خشک‌بودن سرزمین این منطقه، مصداق درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها است. توسعه سطح زیر کشت محصولات آبربر در حوضه آبریز دریاچه ارومیه با توجه به روند نزولی سطح آب دریاچه ارومیه و خشک شدن آن مصداق نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها است. استفاده از روش کشت گلخانه‌ای در سمنان با توجه به خشک بودن این استان مصداق درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها است.

(جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۵)

۶۳- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

پردازش اطلاعات، چهارمین گام از مراحل پژوهش در جغرافیا است. در این مرحله پس از جمع‌آوری، استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات، مرحله پردازش اطلاعات یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می‌شود.

تدوین فرضیه، دومین گام از مراحل پژوهش در جغرافیا است. فرضیه‌ها در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود جهت می‌دهد. فرضیه پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به سؤال تحقیق است.

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها، پنجمین گام از مراحل پژوهش در جغرافیا است. در این مرحله پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد. او ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد.

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۶۴- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

پژوهشگر با ارائه دلایل علمی و منطقی، فرضیه یا فرضیه‌های مطرح شده را تأیید یا رد می‌کند.

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه ۱۲)

۶۵- گزینه «۳»

(زهرا کتبی)

خلیج فارس ارزش فرهنگی و سیاسی دارد؛ زیرا در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ایران به دلیل قرار گرفتن در مجاورت خلیج فارس، از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است.

گزینه «۲»: درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، منطقه خلیج فارس را به صورت یکی از کانون‌های ثروتمند جهان درآورده است.

گزینه «۴»: خلیج فارس، بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان است که ۶۶ درصد ذخایر نفت و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است.

(موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه ۱۷)

۶۶- گزینه «۲»

(زهرا کتبی)

تنگه هرمز به سبب این‌که دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، مهم‌ترین آبراهه راهبردی (استراتژیک) و یکی از گذرگاه‌های تجاری مهم جهان است.

(موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه ۱۹)

۶۷- گزینه «۴»

(زهرا کتبی)

عبارت «الف» و «د» صحیح هستند.

تشریح موارد نادرست:

«ب»: ایران با ۱۵ کشور مرز خشکی یا آبی دارد.

«ج»: طولانی‌ترین مرز ایران با عراق و کوتاه‌ترین آن با ارمنستان است.

(موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه ۲۰)

۶۸- گزینه «۳»

(مهرته صفاری)

رشته‌کوه ارسباران در منطقه کوهستانی آذربایجان، رشته‌کوه آلاداغ در منطقه کوهستانی شمال خراسان، کوه بزمان در منطقه کوهستانی مرکزی و رشته‌کوه‌های بشاگرد در کوه‌های شرق و جنوب شرقی قرار دارند.

(ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۳، ۲۶، ۲۹ و ۳۰)

۶۹- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران‌های اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده است و پیدایش نهایی آن‌ها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی مربوط است. پس از آخرین تحولات در این دوران، طی دوره کواترنر ناهمواری‌های کشور ما شکل نهایی یافته و از آن پس تحت تأثیر عوامل فرسایش تغییر شکل می‌یابند. این عوامل شامل آب‌های روان، باد، اختلاف دما و یخچال‌ها است.

کوه‌های بشاگرد واقع در کوه‌های شرق و جنوب شرقی کشور با برخورد خرده‌صفحات عمان و ایران شکل گرفته است و از آن پس فرسایش بادی و آبی، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آن‌ها را ناهمواری‌های مریخی می‌نامند.

(ناهمواری‌های ایران، صفحه ۳۰)

۷۰- گزینه «۴»

(مهرته صفاری)

بررسی موارد نادرست:

«ب»: جهت کوه‌های زاگرس به صورت شمال غربی- جنوب شرقی است.

«د»: توده‌های نمکی به شکل تقریباً گنبدی هستند که بر اثر عوامل درونی و وزن مخصوص کمتر نمک نسبت به رسوبات اطراف خود بالا می‌آیند.

(ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۶، ۲۷، ۳۱ و ۳۲)

منطق

۷۱- گزینه «۲»

(پارسا وکیلی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در کتاب درسی ذکر شده که «... بنابراین به کمک تعریف، از صورهای معلوم به شناخت صورهای مجهول و به کمک استدلال از تصدیق‌های معلوم به کشف تصدیق‌های مجهول دست می‌یابیم.» بنابراین می‌توانیم بفهمیم که هم در تعریف و هم در استدلال، حرکت و سیر از معلوم به مجهول وجود دارد و دیده می‌شود؛ بدین معنا که از معلومات استفاده می‌کنیم تا مجهولات را روشن و آشکار کنیم و به آن‌ها هم علم پیدا کنیم. پس این گزینه غلط است.

گزینه «۲»: در صفحه ۹ کتاب درسی آمده است که «استدلال، که در آن روش صحیح استدلال کردن بیان می‌شود (یعنی همان تعلیم اصول صحیح روند استنتاج گزاره‌ها) و به ما کمک می‌کند تا از استدلال اشتباه پرهیز نماییم.» پس این گزینه صحیح است. توجه: «استنتاج» به معنای «نتیجه‌گیری» است.

گزینه «۳»: در این عبارت ابتدا باید بدانیم که منظور از «شناخت‌های فاقد حکم» همان تصورات (مفاهیم) است. سپس به نکته اصلی سؤال می‌رسیم. باید توجه داشته باشیم که علم یافتن به تمامی تصورات از طریق فرآیند تعریف ممکن نیست؛ زیرا معنا و مفهوم همه تصورات نیازمند تعریف نیست و ما با تصوراتی نیز روبه‌رو هستیم که علم به آن‌ها برای ما بدیهی است و بی‌نیاز از تعریف هستند. در این گزینه به لفظ «نمی‌توان گفت» و «ناممکن» توجه داشته باشید. پس این گزینه غلط است.

گزینه «۴»: بسیار مهم است توجه داشته باشیم که معیار تشخیص تعریف و استدلال، معیاری کاملاً «مفهومی» است و استفاده از هرگونه معیار «کلیدواژه‌ای»، راهکاری بسیار سطحی است. منظور از معیار مفهومی آن است که در تعریف، با پاسخ به چیستی و پرداختن به معنا و توصیف و

توضیح یک مفهوم مواجه هستیم و نیز در استدلال، با پاسخ به چرایی و پرداختن به روند نتیجه‌گیری یک گزاره و دلیل‌آوری برای آن مواجه هستیم. با این توضیحات می‌فهمیم عبارتی که در گزینه «۴» ذکر شده، توضیح و توصیفی است از مفهوم ماهیت‌شیء، بنابراین، از مصادیق تعریف است نه استدلال. پس این گزینه نیز غلط است.

(منطق، ترازی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

۷۲- گزینه «۳»

(مهمر قاسمی)

در اینجا اصلاً کلمه مشترک لفظی نداریم که بخواهیم مغالطه اشتراک لفظ داشته باشیم. (رد گزینه «۱»)

مرجع ضمیر «او» در جمله دوم عبارت مشخص نیست؛ در «لعنت خدا بر او باد»، مقصود از «او» کاظم است یا اسد؟ پس مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷)

۷۳- گزینه «۲»

(مهمر نادرپور)

سؤال از ما می‌خواهد که مشخص کنیم که مفاهیم کدام گزینه از نظر کلی یا جزئی بودن متفاوت‌اند. مفاهیم مطرح شده در گزینه «۲» همگی کلی هستند؛ اما سایر گزینه‌ها تماماً دربردارنده مفاهیم جزئی می‌باشند.

(مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۷۴- گزینه «۱»

(پارسا وکیلی)

نکته ۱: برای تعیین نوع نسبت چهارگانه میان مصادیق دو مفهوم کلی «الف» و «ب»، به طور کلی دو مرحله داریم:

(۱) این دو سؤال را می‌پرسیم که «آیا هر الف ب است؟» و «آیا هر ب الف است؟».

اگر پاسخ هر دو مثبت بود، پس نسبت تساوی برقرار است.

اگر پاسخ یکی مثبت و دیگری منفی بود، پس نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است.

اگر پاسخ هر دو منفی بود، به مرحله (۲) می‌رویم.

(۲) یکی از این دو سؤال را می‌پرسیم «آیا بعضی الف ب است؟» یا «آیا بعضی ب الف است؟».

اگر پاسخ مثبت بود، پس نسبت عموم و خصوص من وجه برقرار است.

اگر پاسخ منفی بود، پس نسبت تباین برقرار است.

نکته ۲: برای مفاهیم «غیردار» می‌توان از سؤالی با فعل منفی مانند «نیست» استفاده کرد.

حال برای مفاهیم مطرح شده در این گزینه می‌توان پرسید:

۱- آیا هر انسان، چیزی است که راه‌رونده روی دو پا نیست؟ - خیر؛ بسیاری از انسان‌ها روی دو پا راه می‌روند.

۲- آیا هر چیزی که راه‌رونده روی دو پا نیست، انسان است؟ - خیر؛ بسیاری از حیوانات، راه‌رونده روی دو پا نیستند؛ اما انسان نیز نیستند.

۳- آیا بعضی انسان‌ها چیزی هستند که راه‌رونده روی دو پا نیستند؟ - بله؛ بسیاری از انسان‌ها قادر به راه رفتن بر روی دو پایشان نیستند؛ مثلاً کودکان یا افرادی که محدودیت‌های جسمی دارند.

۴- آیا بعضی چیزهایی که راه‌رونده روی دو پا نیستند، انسان هستند؟ - بله؛ مثال آن نیز مانند همان پرسش قبل است.

پس نسبت آن‌ها عموم و خصوص من وجه خواهد بود.

(مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۷۵- گزینه «۴»

(مفهوم خاصمی)

این گزینه یک تعریف لغوی محسوب می‌شود؛ چون در واقع در آن یک معنی لغوی برای یک کلمه دیگر بیان شده است. سایر گزینه‌ها از آن‌جایی که مثال‌هایی برای مفهومی که می‌خواهیم آن را تعریف کنیم بیان می‌کنند، تعریف مصداقی خواهند بود.

(اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۷۶- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۹)

برخی از پرندگان ممکن است که قادر به پرواز کردن نباشند؛ مانند مرغ و شترمرغ. از طرف دیگر بسیاری از موجوداتی که در آسمان پرواز می‌کنند پرنده نیستند؛ مانند هواپیماها. بنابراین تعریف ذکر شده در گزینه «۲» نه جامع است و نه مانع.

(اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۷۷- گزینه «۴»

(پارسا و کیلی)

بررسی تعریف اول:

این تعریف، فاقد شرط «واضح بودن» است؛ زیرا با استفاده از استعاره (که همان نور است) کاری کرده است که تعریف (معرف) دارای اجزایی باشد که نسبت به مفهوم مجهول (معرف) برای شنونده دشوارتر، مبهم‌تر و غیرقابل فهم‌تر باشد. **توجه:** لفظ «معرف» یعنی همان «تعریف» و لفظ «معرف» یعنی همان «مفهوم مجهول».

بررسی تعریف دوم:

این تعریف فاقد شرط «دوری نبودن» است؛ زیرا اجزای مفهوم مجهول (یعنی کاغذ و دیواری) عیناً در تعریف تکرار شده‌اند و مفهوم مجهول را با خودش تعریف کرده‌اند (وقوع تعریف شیء به خود/ وقوع تعریف شیء به نفس / وقوع تعریف دوری).

بررسی بخش دوم گزینه «۲»: این عبارت بیانگر ادعای مانع بودن تعریف است؛ درحالی که می‌دانیم تعریف «کاغذ دیواری: کاغذی که به دیوار می‌چسبانند» مانع نیست؛ زیرا می‌توان کاغذهای دیگری را نیز به‌جز کاغذ دیواری به دیوار چسباند.

بررسی بخش اول گزینه «۳»: این عبارت بیانگر ادعای جامع بودن تعریف است؛ درحالی که می‌دانیم تعریف «علم: نور روشنائی بخش نفس انسان» لزوماً جامع نیست؛ زیرا ممکن است برخی علم‌ها (علم به معنای عام) روشنائی بخش نفس انسان نباشند.

نکته: در میان شروط چهارگانه‌ای که در کتاب درسی برای تعریف صحیح (معتبر) ارائه شده است، سه مورد از آن‌ها (واضح بودن، جامع بودن، مانع بودن) ایجابی‌اند و یک مورد از آن‌ها (دوری نبودن) سلبی است.

نکته: عبارت «این متوقف بر آن است» یعنی «این بعد از آن است». در تعریف دوری گفته می‌شود که هم مفهوم مجهول متوقف بر تعریف است (یعنی مفهوم مجهول بعد از شناخته شدن تعریف، شناخته می‌شود) و هم تعریف متوقف بر مفهوم مجهول است (یعنی تعریف نیز بعد از شناخته شدن مفهوم مجهول، شناخته می‌شود) و در واقع به همین دلیل هم تعریف دوری است.

(اقسام ۳ و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۷۸- گزینه «۳»

هیچ‌وقت تمثیل را با استدلال تمثیلی اشتباه نگیرید. تمثیل یعنی مشابه و مماثل دانستن دو چیز با یکدیگر. اما استقرای تمثیلی، استدلالی است که در آن از وجود مشابهت میان دو امر جزئی، مشابهت آن دو در امور دیگر را نتیجه می‌گیریم.

در تمثیل از آن جایی که اساساً نتیجه‌گیری وجود ندارد، بنابراین قطعی بودن یا نبودن نتیجه اصلاً معنی نخواهد داشت.

(اقسام استرلال استقرایی، صفحه ۴۲)

۷۹- گزینه «۳»

جهت نقد استدلال تمثیلی دو راه وجود دارد:

۱- توجه به وجوه اختلاف

۲- یافتن استدلال تمثیلی مخالف

که در گزینه «۳» از توجه به وجوه اختلاف استفاده شده است.

گزینه «۱»، نیز یک نوع استدلال تمثیلی است؛ اما مخالف نیست. گزینه‌های «۲» و «۴» نیز اساساً استدلال را نقد نمی‌کنند.

(اقسام استرلال استقرایی، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۸۰- گزینه «۳»

(پارسا و کیلی)

نکته: برای رد، نقد، نقض و مقابله با مغالطه تمثیل ناروا، دو روش ارائه شده است. روش اول، توجه به وجوه اختلاف است، بدین معنا که استدلال جدیدی ارائه نمی‌دهیم؛ بلکه صرفاً با اشاره به اختلافات آن دو امر متباین که در استقرای تمثیلی آمده‌اند، می‌خواهیم نشان دهیم که استدلال و ادعای او نامعتبر است. روش دوم، یافتن استدلال تمثیلی مخالف است، بدین معنا که استدلال جدیدی ارائه می‌دهیم به شیوه‌ای که استقرایی تمثیلی باشد که نتیجه‌ای برعکس آن مغالطه دارد و نامعتبر بودن استدلال و ادعای طرف مقابل را نشان می‌دهد.

تحلیل صورت سؤال:

استدلال اول، یک استقرای تمثیلی است که بر مبنای شباهت میان گرافیت و آلومینیوم در رسانا بودن، حکم فلز بودن را از آلومینیوم به گرافیت تسری داده است. پس با استدلالی روبه‌رو هستیم که در آن حکم بر مبنای تمثیل

(همانندی) داده شده و چون استقراست پس نتیجه آن یقینی نیست (رد) گزینه‌های «۲ و ۴». هم‌چنین این حکم و نتیجه اشتباه است، چون می‌دانیم که گرافیت فلز نیست؛ بلکه نافلز است و با مغالطه تمثیل ناروا روبه‌رو هستیم.

عبارت دوم، گزاره‌ای است در جهت نقد، رد، مقابله و نقض مغالطه تمثیل ناروا.

در این گزاره ما هیچ استدلال جدیدی نمی‌بینیم؛ پس از روش «یافتن استدلال تمثیلی مخالف» استفاده نشده است، بلکه می‌بینیم که سعی در روشن‌سازی و اشاره به دیگر وجوه افتراق مابین گرافیت و آلومینیوم شده است تا نشان دهد آنقدرها هم شبیه نیستند و استدلال او و نتیجه آن به‌صورت فلز بودن گرافیت، چنان هم که باید، درست نیست. (رد گزینه «۱»)

(اقسام استرلال استقرایی، صفحه ۴۴)

اقتصاد

۸۱- گزینه «۱»

(امسان عالی نژاد)

هزینه‌ها - درآمد = سود

بنابراین با کاهش درآمد و افزایش هزینه‌ها، میزان سود کاهش می‌یابد و زیان بیشتر می‌شود.

(کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۸۲- گزینه «۳»

(امسان عالی نژاد)

 $30 = 100 - (60 + 10) = 30$ درصد باقی‌مانده سهام شرکتارزش سهام باقی‌مانده $= 10,000,000,000 \times 30\% = 3,000,000,000$ ارزش سهام هر فرد $= 3,000,000,000 + 2 = 1,500,000,000$

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)

۸۳- گزینه «۲»

(سارا معصوم زاده)

الف) زمینی که در آن برنج کاشته شده است: منابع طبیعی

ب) دستگاه پرینتر: سرمایه فیزیکی

پ) دانش و مهارت نیروی کار (حروف چین): سرمایه انسانی

ت) پول خرید کود: پول منبع تولیدی نیست.

(اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۳ و ۲۵)

۸۴- گزینه «۴»

(سیرمهم‌مرئی‌رینانی)

- برای این که تصمیم‌گیری منطقی باشد باید تمام منافع را با تمام هزینه‌ها مقایسه کنید و در نهایت به این نتیجه برسید که منافع بیشتر از هزینه‌ها است.

- مقایسه منافع و هزینه‌ها بخشی از تصمیم‌گیری منطقی است؛ اما بهترین تصمیم به نوع رویکرد شما بستگی دارد.

(اصول انتخاب درست، صفحه ۲۹)

۸۵- گزینه «۴»

(سارا معصوم زاده)

ابتدا میزان منافع سالیانه فرد از هر انتخاب را محاسبه می‌کنیم:

میلیون تومان $150 = 30 \times 500 = 150$ سود سالیانه سپرده سرمایه‌گذاری در بانکمیلیون تومان $132 = 11 \times 12 = 132$ سود سالیانه فروشگاه اینترنتیمیلیون تومان $140 = 140$ سود سالیانه راه‌اندازی یک کارگاهمیلیون تومان $166 = 500 + 3 = 166$ سود سالیانه یک مجموعه

انتخاب فرد گزینه‌ای است که بیشترین سود را برای او داشته باشد (تأسیس

مجموعه با سود سالیانه حدوداً ۱۶۶ میلیون تومان).

هزینه فرصت ارزش بهترین گزینه بعدی است که خود از آن صرف‌نظر کرده

است. بنابراین سپرده‌گذاری در بانک با سود سالیانه ۱۵۰ میلیون تومان

بهترین گزینه بعدی است که فرد از آن صرف‌نظر کرده است و هزینه فرصت

انتخابش محسوب می‌شود.

(اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۸۶- گزینه «۲»

(رضا عزیزی)

هیچ‌گونه کار یا کالا و خدماتی به‌صورت کاملاً مجانی نیست؛ حتی کالاها یا خدماتی که برای افراد رایگان است، هزینه فرصتی برای جامعه دارد؛ زیرا جامعه می‌توانست این منابع را برای تولید چیزهای دیگر استفاده کند.

(مرز امکانات تولید، صفحه ۳۷)

۸۷- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ری ۱۴۰۱)

به‌طور کلی بهتر است یک شرکت، به‌جای تولید در درون مرز امکانات تولید، بر روی مرز امکانات، تولید کند و هر نقطه روی منحنی مرز امکانات تولید نشان می‌دهد که منابع کمیاب بین تولید دو کالای موردنظر تقسیم شده است. با فرض ثابت ماندن منابع موجود، تولید در خارج از مرز امکانات تولید، غیرقابل دستیابی است.

(مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۸۸- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

- افزایش منابع موجب تولید بیشتر و در نتیجه انتقال نمودار مرز امکانات تولید به سمت بیرون می‌شود. (موارد الف، ج، د)

- وقتی براساس نیاز بازار مقدار بیشتری از یک کالا تولید کنیم، جابه‌جایی نقطه روی منحنی مرز امکانات تولید اتفاق افتاده است؛ زیرا تولید کل افزایش نداشته و در ازای تصمیم به تولید بیشتر یک کالا، از تولید کالای دیگر کاسته‌ایم. (مورد ب)

(مرز امکانات تولید، صفحه ۴۱)

۸۹- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

بررسی موارد نادرست:

الف) در حالت کمبود عرضه یا مازاد تقاضا برای رسیدن به تعادل، قیمت باید افزایش یابد، این افزایش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا ادامه می‌یابد.

ت) در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار کمبود عرضه یا مازاد تقاضا وجود دارد.

(بازار پیست و پلگوتنه عمل می‌کنند؟، صفحه ۵۱)

۹۰- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

در سطح قیمت ۳۰۰ ریال برای رسیدن به تعادل، قیمت باید ۵۰ ریال ($۳۰۰ - ۲۵۰ = ۵۰$) کاهش یابد.

(بازار پیست و پلگوتنه عمل می‌کنند؟، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

پاسخنامه

دفترچه عمومی

فارسی (۱)

۹۱- گزینه «۱»

(مبینا اشرفی)

فلق: سپیده صبح، فجر/ معاش: زندگانی، زیست/ حدیث: ماجرا، سخن

(لغت، واژه‌نامه)

۹۲- گزینه «۴»

(مبینا اشرفی)

تیمار: حمایت و نگاهداشت

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دست‌برد: هجوم و حمله؛ دست برد دیدن: مورد هجوم و حمله

قرار گرفتن

گزینه «۲»: غبطه: حال و روز کسی را آرزو داشتن، بی‌آنکه خواهان زوال آن باشیم.

گزینه «۳»: هما: پرنده‌ای از راسته شکاریان دارای جثه‌ای نسبتاً بزرگ

(لغت، واژه‌نامه)

۹۳- گزینه «۳»

(سعیر بعفری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: صخره ← صخره

گزینه «۲»: نمت ← نمط

گزینه «۴»: امارت ← عمارت

(املا، ترکیبی)

۹۴- گزینه «۱»

(هسین پرهیزگر- سبزواری)

تشبیه: صداقت [همچون] لبخند/ عقل [همچون] کودک

تشخیص: لبان اراده، سر عقل، کلاه برای عقل

حس‌آمیزی: شیرین‌ترین لبخند

کنایه: کلاه از سر افتادن

جناس: بر و سر

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۹۵- گزینه «۴»

(هسن افتخار- تبریز)

در گزینه «۴»، تشبیهی وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حسن تعلیل، شاعر دلیل همیشه سبز بودن سرو را راستی پیشه

کردن او می‌داند.

گزینه «۲»: «گوش»، مجاز از «انسان»

گزینه «۳»: «بنا»، در مصراع اول استعاره از «ظلم»

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۹۶- گزینه «۴»

(هرتفی منشاری- اردبیل)

تا نکنی فرهادم (من را فرهاد نکنی) ← (من): مفعول

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «دردم (درد من) ← م (من): مضاف‌الیه

گزینه «۲»: «حسن (حسَن تو) ← ت (تو): مضاف‌الیه

گزینه «۳»: در یادم آمد (یاد من) ← م (من): مضاف‌الیه

(دستور زبان فارسی، صفحه ۳۸)

۹۷- گزینه «۳»

(هسن افتخار- تبریز)

نقش «نهاد» اول در عبارت اول: متمم

نقش «داد» در عبارت دوم: مفعول

نقش «چه» در عبارت سوم: مفعول

نقش «دوش» در عبارت چهارم: قید

(دستور زبان فارسی، ترکیبی)

۹۸- گزینه «۴»

(سعیر بعفری)

بیت گزینه «۴»، به بخشندگی و درون پاک و بی‌آلایش ممدوح اشاره می‌کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اشاره به «راضی به رضای خدا بودن»

گزینه «۲»: اشاره به «فقط تو [خدا] مرا کافی هستی»

گزینه «۳»: «عنان به دست توکل سپردن» اشاره به توکل دارد.

(مفهوم، ترکیبی)

۹۹- گزینه «۱»

(هسن فدایی- شیراز)

پیام مشترک بیت گزینه «۱» و عبارت صورت سؤال: ناپایداری شادی و این

که بازگشت هر شادی به رنج و غم است (تغییر شادی به غم)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: وقتی غم و شادی را در دو کفه ترازو گذاشتیم، نسبتشان مثل

نسبت آسمان و زمین بود.

گزینه «۳»: شادی نتیجه خاکساری و تواضع است.

گزینه «۴»: شادی با خون دل خوردن به دست می‌آید.

(مفهوم، صفحه ۱۸)

۱۰۰- گزینه «۳»

(هسین پرهیزگر- سبزواری)

مفهوم سخن حضرت علی (ع) این است که: زندگی پستی و بلندی دارد

روزی به سود تو و روزی به ضرر تو است، در حالی که مفهوم بیت این است

که: در زندگی علاوه بر خود به فکر دیگران هم باشید.

(مفهوم، ترکیبی)

دین و زندگی (۱)

۱۰۱- گزینۀ «۲»

(مرتضی مفسر کبیر)

در کلام پیامبر (ص) که می‌فرماید: «النَّاسُ نِيَامٌ، فَإِذَا مَاتُوا، انْتَبَهُوا: مردم [در این دنیا] در خوابند، هنگامی که بمیرند، بیدار می‌شوند» زندگی دنیوی همچون خوابی کوتاه و گذرا است و زندگی حقیقی در جهان دیگر آغاز می‌شود که قرآن این موضوع را این‌طور بیان کرده است: «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَيَوَانُ: و سرای آخرت زندگی حقیقی است»

(پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۳۹ و ۴۰)

۱۰۲- گزینۀ «۲»

(امیرمهری افشار)

چیستی مرگ و آینده انسان پس از آن، از پرسش‌های فراگیری است که در طول تاریخ، ذهن عموم انسان‌ها را به خود مشغول کرده است. خداپرستان حقیقی گرچه در دنیا زندگی می‌کنند و زیبا هم زندگی می‌کنند؛ اما به آن دل نمی‌سپارند؛ از این رو مرگ را ناگوار نمی‌دانند.

(پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۳۸ و ۴۱)

۱۰۳- گزینۀ «۳»

(مرتضی مفسر کبیر)

در آیه ۶۹ سوره مائده می‌خوانیم: «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ» که مؤید این موضوع است که ترس و غم و اندوه نداشتن، نتیجه ایمان به خدا و آخرت و انجام عمل صالح است و در آیه ۲۴ سوره جاثیه می‌خوانیم که منکران معاد (کافران) می‌گویند: «وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَىٰ وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ: [کافران] گفتند: زندگی و حیاتی جز همین زندگی و حیات دنیایی ما نیست. همواره [گروهی از ما] می‌میریم و [گروهی] زنده می‌شویم و ما را فقط گذشت روزگار نابود می‌کند. البته این سخن را از روی علم نمی‌گویند...»

(پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۴۰ و ۴۲)

۱۰۴- گزینۀ «۴»

(امیرمهری افشار)

عبارت «در عالم یک چیز است که آن فراموش کردن نیست» اشاره به داشتن هدف در زندگی می‌کند و با آیه «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِأَعْبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ: و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم، آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم» دارای ارتباط مفهومی است.

(هرف زندگی، صفحه ۴ و ۵)

۱۰۵- گزینه «۳»

(امیرمهری افشار)

خداوند متعال برای این‌که انسان بتواند در مسیر رشد و کمال خود حرکت کند و به هدف خلقت یعنی تقرب به خدا دست یابد، سرمایه‌هایی در اختیارش قرار داده است.

مطابق آیه ۵۸ سوره مائده: «آن‌ها هنگامی که مردم را به نماز فرا می‌خوانید، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ این به خاطر آن است که آن‌ها گروهی هستند که تعقل نمی‌کنند.»

(پرواز، صفحه ۱۹)

۱۰۶- گزینه «۴»

(امیرمهری افشار)

از پیامدهای مهم نگرش منکرین معاد برای انسانی که بی‌نهایت طلب است و میل به جاودانگی دارد، این است که می‌کوشد راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را پیش بگیرد و خود را به هر کاری سرگرم سازد تا آینده تلخی را که در انتظار دارد، فراموش کند. مطابق قرآن کریم، از نظر منکرین معاد فقط گذشت روزگار باعث نابودی انسان‌ها می‌شود: «و ما یهلکنا الا الدهر»

(پنجه‌ای به روشنایی، صفحه ۴۲ و ۴۳)

۱۰۷- گزینه «۱»

(مسن بیاتی)

عزیز نبی وقتی با چشم خود زنده شدن الاغ (نمونه‌ای از زنده شدن مردگان) را دید، گفت: «می‌دانم که خدا بر هر کاری تواناست». این امر، یکی از دلایل اثبات امکان معاد است.

(آینه روشن، صفحه ۵۳)

۱۰۸- گزینه «۴»

(امیرمهری افشار)

قرآن کریم در آیه «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ...» با قاطعیت از وقوع معاد و زنده شدن دوباره انسان‌ها سخن می‌گوید.

(آینه روشن، صفحه ۵۱ و ۵۲)

۱۰۹- گزینه «۱»

(مسن بیاتی)

آیه ۵ سوره قیامت: «... او می‌خواهد بدون ترس از دادگاه قیامت در تمام عمر گناه کند.»

(آینه روشن، صفحه ۵۶)

۱۱۰- گزینه «۴»

(مسن بیاتی)

خداوند عادل است از این‌رو وعده داده است که هرکس را به آنچه استحقاق دارد برساند. و عبارت شریفه «أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ: آیا متقین را مانند ناپاکان و بدکاران قرار خواهیم داد» با صفت عدل الهی ارتباط مفهومی دارد.

(آینه روشن، صفحه ۵۵)

زبان انگلیسی (۱)

۱۱۱- گزینه «۴»

(مهیتری درفشان گرمی)

ترجمه جمله: «آن‌ها هفته گذشته یک ماشین نو خریدند، زیرا قصد دارند در تعطیلات سال نو به شیراز بروند.»

نکته مهم درسی:

وقتی برای انجام کاری در آینده قصد و برنامه قبلی وجود داشته باشد، از "be going to" استفاده می‌کنیم. لذا گزینه «۴» پاسخ صحیح خواهد بود.

(گرامر)

۱۱۲- گزینه «۳»

(میلاد رهیمی - رهلان)

ترجمه جمله: «مطالعات اخیر نشان داده است که برای جلوگیری از صدمات، مهم است که قبل از شروع ورزش، [بدن خود را] به درستی گرم کنید.»

نکته مهم درسی:

برای فاعل جمله به ضمیر فاعلی نیاز داریم، نه صفت ملکی (رد گزینه «۴»). دلیل رد گزینه «۱» آن است که جمله بدون فعل و ناقص می‌ماند. دلیل رد گزینه «۲» آن است که «there is/ are» معنای «وجود داشتن» دارد و متناسب با جمله نیست.

(گرامر)

۱۱۳- گزینه «۴»

(مفسن رهیمی)

ترجمه جمله: «من این آخر هفته می‌خواهم یک لپ‌تاپ جدید بخرم، اما کمی مضطرب و نگران هستم، زیرا واقعاً چیز زیادی در مورد لپ‌تاپ‌ها، نمی‌دانم.»

نکته مهم درسی:

با توجه به این که خریدن لپ‌تاپ با یک برنامه‌ریزی قبلی صورت می‌گیرد، بنابراین باید از ساختار "be going to" استفاده کنیم (رد گزینه‌های «۱» و «۳»). همچنین، با توجه به این که قبل از جای خالی دوم هیچ حرف تعریفی اعم از "a/an/the" وجود ندارد، نمی‌توانیم از اسم مفرد استفاده کنیم (رد گزینه «۲»).

(گرامر)

۱۱۴- گزینه «۳»

(مهیتری درفشان گرمی)

ترجمه جمله: «وقتی خانه شما خیلی گرم است، یک پمپ حرارتی می‌تواند گرما را از داخل خانه شما گرفته و به بیرون منتقل کند.»

(۱) نشانه

(۲) قدرت

(۳) پمپ

(۴) برنامه

(واژگان)

۱۱۵- گزینه «۲»

(مفسن رهیمی)

ترجمه جمله: «مهم است که به خوبی از دندان‌های خود مراقبت کنید تا بتوانید وقتی پیر می‌شوید، خوب غذا بخورید.»

(۱) کاهش دادن

(۲) گرفتن، بردن

(۳) ساختن، باعث شدن

(۴) محافظت کردن

نکته مهم درسی:

به ترکیب واژگانی "take care of" (مراقبت کردن از) دقت کنید.

(واژگان)

۱۱۶- گزینه «۱»

(میلار رمیمی- دهگلان)

ترجمه جمله: «معلم دیر به کلاس آمد و سپس به ما خبر داد که وقت کافی برای گرفتن یک امتحان کتبی وجود ندارد، پس ما مجبور شدیم که در عوض آن را به صورت شفاهی انجام دهیم.»

(۱) به صورت شفاهی (۲) با دقت

(۳) به طور منظم (۴) به آسانی

(واژگان)

۱۱۷- گزینه «۳»

(مهمرسین مرتضوی)

ترجمه جمله: «چه چیزی در متن به عنوان چیزی که می تواند به حیوانات و خانه های آن ها آسیب برساند، ذکر نشده است؟»
«کشتن حیوانات برای غذا»

(درک مطلب)

۱۱۸- گزینه «۳»

(مهمرسین مرتضوی)

ترجمه جمله: «طبق متن، کدام یک از موارد زیر صحیح است؟»
«انسان ها می توانند به محافظت از حیوانات کمک کنند.»

(درک مطلب)

۱۱۹- گزینه «۱»

(مهمرسین مرتضوی)

ترجمه جمله: «کلمه "surviving" (زنده ماندن) در پاراگراف «۱» نزدیک ترین معنی را به "living" (زندگی کردن) دارد.»

(درک مطلب)

۱۲۰- گزینه «۱»

(مهمرسین مرتضوی)

ترجمه جمله: «نویسنده در کجای متن از خطرات علیه طبیعت صحبت می کند؟»

«خطوط ۱-۳»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب:

حیواناتی وجود دارند که ممکن است از روی زمین ناپدید شوند، زیرا مردم از طبیعت مراقبت نمی کنند. مردم درختان را قطع می کنند، هوا و اقیانوس ها را آلوده می کنند و آب و هوا را تغییر می دهند. این [امر] زندگی حیوانات در خانه هایشان را سخت می کند. ما باید با مراقبت از طبیعت از حیوانات و خانه های آن ها محافظت کنیم. اگر این کار را انجام دهیم، حیواناتی مانند ببر، پاندا و نهنگ شانس بیشتری برای زنده ماندن خواهند داشت. همچنین ما باید به کودکان عشق و احترام به حیوانات را بیاموزیم و زمین بیشتری را به زندگی حیوانات اختصاص دهیم.

برخی افراد برای تفریح حیوانات را شکار می کنند که بسیار بد است. ما باید جلوی این کار را بگیریم و مطمئن شویم که حیوانات از خانه هایشان برده نمی شوند. گروه های حفاظت [از جانوران] سخت کار می کنند تا از حیوانات محافظت کنند و به آن ها کمک کنند در حیات وحش زندگی کنند. آن ها همچنین برای افزایش تعداد حیوانات در حال انقراض، آن ها را پرورش می دهند. ما باید سریع عمل کنیم تا این حیوانات را برای آینده نجات دهیم.